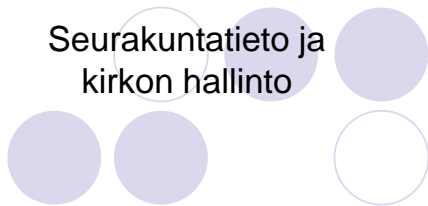

Seurakuntatieto ja kirkon hallinto

Uskonnonvapaus on jokaisen perusoikeus

- Uskonnonvapauslaki takaa jokaiselle suomalaiselle oikeuden kuulua haluamaansa uskonnolliseen yhdyskuntaan.
- Jokaisella on oikeus tunnustaa uskontoa ja ilmaista vakaumustaan sekä harjoittaa uskontoa yksilöllisesti ja yhteisöllisesti (Positiivinen uskonnonvapaus)
- Uskonnonvapauslain perusteella Suomessa ei myöskään tarvitse kuulua mihinkään uskonnolliseen yhdyskuntaan eikä osallistua uskonnon harjoittamiseen vastoin omaatuntoaan.
- Uskonnonvapaus on keskeinen ihmisoikeus

Suomen evankelis-luterilainen kirkko

- julkisoikeudellinen yhteisö, jonka asema on määritelty valtakunnan yleisessä lainsäädännössä.
- Kirkon järjestysmuodosta ja hallinnosta säädetään **kirkkolaissa**.

Kirkon perustehtävä

- Tunnustuksensa mukaisesti **kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramentteja sekä toimii muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi.**

Missio ja visio 2015

- Kirkon tehtävä on kutsua ihmisiä armollisen Jumalan yhteyteen, tuoda elämään kestävä perusta ja rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta.
- Vuonna 2015 jäsenet näkevät kirkkonsa arvon ja kuulevat siellä Jumalan äänen. Kirkkoon tullaan löytämään vastauksia elämän suuriin kysymyksiin ja sieltä lähdetään palvelemaan Jumalan maailmaa.

Kansankirkko

- Ei valtiokirkkoa
- Kansankirkko: kirkko ja valtio tekevät yhteistyötä monin tavoin.
- Kirkkolaki
- Kirkkolain sisällöstä päättää kirkolliskokous, joka on kirkon ylin päättävä elin.
- Itsenäinen julkisoikeudellinen asema. Kirkko osallistuu yhteiskunnalle kuuluvien tehtävien hoitoon, kuten esimerkiksi väestökirjanpitoon ja hautaustoimeen.
- Koulujen uskonnonopetus on puolestaan valtion tehtävä. Tavoitteena on antaa yleissivistystä kaikista uskonnoista.

Luterilaisen kirkon toimintaa ja tehtäviä:

- **Pyhät toimitukset**
kaste, konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen, hautaan siunaaminen, rippi ja kodin siunaaminen
- **Jumalanpalvelukset ja hengellinen elämä**
jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja juhlapäivinä, viikkomessut ja ehtoolliset, erityisjumalanpalvelukset raamattu- ja rukouspiirit, rettiit
- **Lapset ja nuoret**
lasten päiväkerhot, koululaisten iltapäiväkerhot, perhekerhot, varhaisnuorten kerhot, pyhäkoulu, partio rippikoulu ja nuorten illat, leirit, raamukset, leirit ja retket
- **Sielunhoito**
perheneuvonta ja parisuhdetyö, sielunhoito seurakunnissa
Palveleva Puhelin
sairaalasielunhoito
sururyhmät

- **Musiikki**
musiikkikasvatus ja kuorotoiminta
muskarit, soitonopetus, soitinyhtyeet, musiikkiryhmät
musiikkitalaisuudet, konsertit
- **Diakonia**
työ vanhusten parissa, lähimmäispalvelu, kotikäynnit, vammaistyö, työttömien tukeminen, työpaikkapapit, työ pakolaisten parissa, taloudellinen avustaminen, tukiasunnnot, päihde- ja huumeongelmaisten tukeminen, vankien ja vapautuvien tukeminen, diakoniapiirit, mielenterveysongelmaisten tukiryhmät
- **Yhteiskunnallinen osallistuminen**
Ympäristövastuu, osallistuminen väestökirjanpitoon, työ puolustusvoimissa, hautausmaiden ylläpito
- **Lähetys ja kansainvälinen diakonia**
yhteistyö ulkomailla ja kriisikohteissa
- **Kirkkojenvälinen toiminta**
ekumeeninen toiminta Suomessa ja ulkomaiset suhteet

Kirkko numeroina

- kirkkoon kuuluu 78,2 % suomalaisista eli 4 200 916 henkilöä (30.12.2010)
- vuonna 2010 kirkkoon liittyi 13 284 henkilöä ja kirkosta erosi 83 097 henkilöä (30.12.2010)
- rippikoulun kävi 57 939 henkilöä, 14–15-vuotiaista 83,6 %, 16–17-vuotiaista 2,1 % ja yli 18-vuotiaista 2,0 % (2009)
- kasteita 48 347 lasta, 79,3 prosenttia lapsista (30.12.2010)
- hautaan siunaamisia 47 877 (2009)
- kirkollisia vihkimisiä 16 618 (31.12.2010)
- kodin siunaamisia 1621 (2009)

Työntekijät

- Kirkon töissä on yli 21 000 työntekijää
- Kirkollisten järjestöjen palveluksessa työskentelee noin 3000–4000 henkilöä
- puolet kirkon vuosityövoimasta toimii seurakuntatyössä: papit, lehtorit, kirkkomuusikot, diakonia-, nuoriso- ja lapsityöntekijät

---

Organisaatio

- 9 hiippakuntaa
- 10 piispaa (Turun arkkihiippakunnassa kaksi piispaa)
- 449 seurakuntaa (2011)
- kirkon ylin päättävä elin on kirkolliskokous, kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, 109 jäsentä (piispat, kenttäpiispa, 32 pappisedustajaa ja 64 maallikkoedustajaa, saamelaisedustaja, valtioneuvoston edustaja)
- piispainkokous kokoontuu kaksi kertaa vuodessa
- seurakuntavaalit joka neljäs vuosi

Verotusoikeus

Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla ja ortodoksisella kirkolla on verotusoikeus. Kirkollisverojen lisäksi seurakunnat saavat myös osuuden yhteisöverosta.

Verovarot käytetään

- hautaustoimen,
- kirkonkirjojenpidon
- kirkkojen korjausten,
- diakonian ja
- muiden kirkon yhteiskunnallisten palvelujen kustannuksiin.

Avoimuus- ja julkisuusperiaate

Kirkon julkisoikeudelliseen asemaan liittyy avoimuus- ja julkisuusperiaate kaikilla tasoilla. Tähän periaatteeseen kuuluu asioiden käsittelyn, asiakirjojen ja työntekijöiden toiminnan julkisuus ja avoin tiedottaminen.

Kirkon hallinto

Hallintokaavio

Kirkolliskokous

- Evankelis-luterilaisen kirkon ylin päättävä elin on **kirkolliskokous**, kirkon oma "eduskunta". Kirkolliskokous päättää keskeisistä linjauksista, jotka koskevat oppia ja kirkon työtä. Myös kirkon rakenteet, hallinto ja talous ovat pääpiirteiltään kirkolliskokouksen päätettäviä asioita.

Kirkolliskokous

- Kirkolliskokous kokoontuu Turussa kahdesti vuodessa, toukokuussa ja marraskuussa. Kokoontumiset kestävät viikon. Kirkolliskokouksen koko toimikausi kestää yhteensä neljä vuotta. Kirkolliskokousedustajat ovat vaaleilla valittuja seurakuntalaisten edustajia.

Kirkon keskushallinto

kirkolliskokouksen lisäksi

- **kirkkohallitus,**
- **piispainkokous,**
- **kirkon työmarkkinalaitos ja**
- **kirkon ulkoasiain neuvosto**

Kirkkohallitus

- hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa.
- Se valmistelee asioita kirkolliskokoukselle ja hoitaa kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon.
- Kirkkohallitus hoitaa myös kirkon yhteyksiä Suomen valtioon.

Piispainkokous

- käsittelee kirkon uskoa, julistusta ja työtä sekä hiippakuntien hallintoa ja hoitoa koskevia asioita.
- Lisäksi se tekee esityksiä ja antaa lausuntoja kirkolliskokoukselle ja kirkkohallitukselle.

Kirkon työmarkkinalaitos

- neuvottelee ja sopii kirkon viranhaltijoiden ja työntekijöiden palvelussuhteen ehdoista. (KirvesTEs)
- Työmarkkinalaitos toimii kirkon ja seurakuntien edunvalvojana työmarkkina-asioissa.

Kirkon ulkoasiain neuvosto

- hoitaa kirkon ekumeenisia suhteita ja ulkomaanasioita.

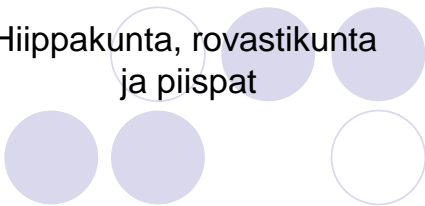

Hiippakunta, rovastikunta ja piispat

Hiippakunta

- Hiippakunta on piispan ja tuomiokapitulin johtama kirkollinen hallintoalue, joka koostuu seurakunnista ja seurakuntayhtymistä
- Hiippakunnan hengellisenä johtajana toimii **piispa**. Hiippakunnallista toimintaa ja hallintoa hoitaa tuomiokapituli. Tuomiokapitulin ohella hiippakunnan toisena hallintoelimenä toimii hiippakuntavaltuusto.

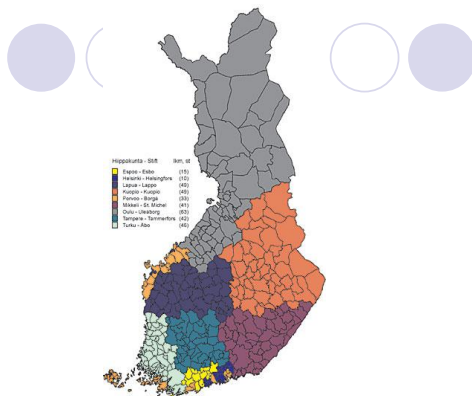

Hiippakunnat

- Suomessa on yhdeksän luterilaista hiippakuntaa: **Turku, Tampere, Oulu, Mikkeli, Porvoo, Kuopio, Lapua, Helsinki ja Espoo.**
- Hiippakunnat on Porvoota lukuunottamatta jaettu alueellisesti rovastikuntiin, joihin kuuluu 3–13 seurakuntaa

Hiippakuntaesittely

- Perustettu?
- Piispa?
- Muut työntekijät?
- Mitä kuuluu lapsityöhön?
- Väkimäärä/ työntekijämäärä?
- Muuta erityistä?

Piispa

- Piispa edustaa virkaa, joka on periytynyt kirkon apostoleilta asti. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa toimii 10 piispaa.
- on "seurakuntien ja pappien ylin kaitsija"
- valvoo erityisesti sananjulistusta ja sakramenttien hoitamista
- vihkii papit, lehtorit, diakonit ja diakonissat
- Hiippakuntansa seurakunnissa piispa toimittaa piispantarkastuksia

Piispaksi valittavan tulee olla pappi

- Piispanviran hengellinen luonne näkyy piispan pätevyysvaatimuksissa. Piispaksi valittavan edellytetään olevan pappi. Piispaehdokkaan suorittamista tutkinnoista tai opillisesta pätevyydestä ei ole sen sijaan määräyksiä.

Arkkipiispa

- Arkkipiispa (kreik. arkhos, päämies) on Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa paitsi Turun arkkihiippakunnan arkkipiispa myös eräiden kirkon yhteisten elinten, kuten kirkolliskokouksen, kirkkohallituksen, piispainkokouksen ja kirkon ulkoasiain neuvoston puheenjohtaja. Arkkipiispa vastaa kirkon ekumeenisista ja ulkomaisista suhteista. johtaa hiippakuntansa hallintoa

Kari Mäkinen
arkkipiispa

Björn Vikström
Porvoo

Mikko Heikka
Espoo

Irja Askola
Helsinki

Seppo Häkkinen
Mikkeli

Simo Peura
Lapua

Wille Riekkinen
Kuopio

Matti Repo
Tampere

Kaarlo Kalliala
Turku

Samuel Salmi
Oulu

Hannu Niskanen
kenttäpiispa

Hiippakunnan tuomiokapituli

- **tukee alueensa seurakuntien toimintaa ja hallintoa**
- hoitaa osaksi pappien ja kanttorien henkilöstöasioita sekä valvoo heidän ja seurakunnan muiden työntekijöiden tehtävien hoitoa ja elämää.
- Piispa, tuomiorovasti (hiippakunnan tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra), kaksi pappisasessoria, yksi maallikkojäsen, lakimiesasessori ja hiippakuntadekaani.
- Hiippakuntasihteerit tukevat oman alansa (esim. kasvatus) työntekijöitä esim. järjestämällä koulutusta ja oman alan kysymyksiin liittyviä tapahtumia

---

Hiippakuntavaltuusto

- **edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnissa**
- Hiippakuntavaltuuston jäsenenä on 14 maallikkoa ja 7 pappia.
- Hiippakuntavaltuusto kokoontuu 2–4 kertaa vuodessa. Sen toimikausi on neljä vuotta.
- Hiippakuntavaltuuston kautta seurakunta voi lähettää aloitteen kirkolliskokouksen käsiteltäväksi.

Rovastikunta

- Hiippakunnat on jaettu rovastikuntiin, joihin kuuluu 3–13 seurakuntaa. Yhdessä hiippakunnassa on kymmenkunta rovastikuntaa.
- Useissa rovastikunnissa seurakunnat tekevät yhteistyötä. Yhteistyön muotoja ovat esimerkiksi yhteiset tapahtumat, leiritoiminta ja koulutus.
- Hiippakunnan rovastikuntajaosta päättää tuomiokapituli. Rovastikunnan lääninrovasti valitaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan rovastikunnan seurakuntien kirkkoherroista. Lääninrovasti on piispan ja tuomiokapitulin apuna rovastikunnan kirkollisessa hallinnossa.

Seurakunnan hallinto

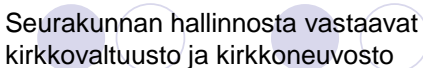

Seurakunnan hallinnosta vastaavat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto

- **Kirkkovaltuusto** on yksittäisen seurakunnan **ylin päättävä** elin. Vaaleilla valittavan valtuuston puheenjohtajana toimii maallikko. Ehdokkaina vaaleissa voivat olla 18 vuotta täyttäneet konfirmoidut seurakunnan jäsenet.

Kirkkovaltuusto päättää

- seurakunnan toiminnan ja talouden päälinjoista,
- perittävästä kirkollisverosta,
- rakennushankkeista ja
- virkojen perustamisesta,
- valitsee jäsenet seurakunnan kirkkoneuvostoon. Kirkkovaltuustoon valitaan seurakunnan koosta riippuen 11–39 luottamushenkilöä.

Kirkkoneuvosto

- johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa.
- toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä.
- Kirkkovaltuusto valitsee kirkkoneuvoston joka toinen vuosi.
- Kirkkoneuvostoon voidaan valita vapaasti seurakuntavaaleissa vaalikelpoisia henkilöitä. Sama henkilö voidaan valita sekä kirkkovaltuustoon että kirkkoneuvostoon.
- Kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimii virkansa puolesta kirkkoherra. Varapuheenjohtajan lisäksi kirkkoneuvostoon valitaan seurakunnan koosta riippuen vähintään 5 -11 luottamushenkilöä.

Seurakuntalaiset vallankäyttäjinä

- tapahtumien ja toiminnan osanottajina
- **vapaaehtoistyössä**, myös toiminnan **vetäjinä** ja **järjestäjinä**
- Seurakunnan toimintaan ja päätöksentekoon voi vaikuttaa myös yleisellä tasolla ottamalla osaa kirkkoherran **vaaliin** tai seurakuntavaaleihin.
- Seurakuntalaiset voivat tehdä myös erilaisia **aloitteita** seurakunnan luottamuselimille.

Seurakuntavaalit

- neljän vuoden välein marraskuussa
- äänestää saavat kaikki yli 16-vuotiaat seurakuntalaiset
- Vaaleissa valitaan kirkkovaltuuston jäsenet.
- Ehdolle asetettavan tulee täysi-ikäisyyden lisäksi olla konfirmoitu.
- Kirkkovaltuustoon ei voida valita saman seurakunnan päätoimista työntekijää.

Seurakunnan johtajan eli kirkkoherran valinta

- Seurakuntalaiset valitsevat suoralla vaalilla
- Ehdokasasettelun tekee kapituli

Seurakunnat

- Jokaisessa seurakunnassa on **kirkkoherra**, joka johtaa seurakunnan toimintaa. Muita pappeja ovat kappalainen ja seurakuntapastorit, joiden virkoja kirkkovaltuusto perustaa tarpeen mukaan.
- Papin erityisenä tehtävänä on jumalanpalveluksen toimittaminen, kasteen ja ehtoollisen jakaminen sekä muiden kirkollisten toimitusten ja sielunhoidon hoitaminen.
- Kirkkolainsäädännön mukaan seurakunnassa tulee olla vähintään yksi **kanttori** ja **diakoni**. Kanttori johtaa seurakunnan musiikkitoimintaa. Diakonian viranhaltijan (diakonissa tai diakoni) tehtävänä on vastata kristillisen lähimmäisenrakkauden mukaisesta avun antamisesta erityisesti heille, joita ei muu apu kohtaa.
- Useimmiten seurakunnassa on myös muita työntekijöitä: nuorisotyöntekijöitä, lastenohjaajia ja lähetyssihteereitä, toimisto-, kiinteistö- ja hautausmaahenkilöstöä.

Kirkon talous

Kirkon talous: Verot ja muut tulot

- Neljä viidesosaa seurakuntien tuloista on verotuloja.
- **Kirkollisvero:** Kirkon jäsen maksaa kirkollisveroa sille seurakunnalle, jonka alueella hän asui edellisen vuoden lopussa. Veroprosentti vaihtelee yhdestä prosentista kahteen prosenttiin.
- Kirkollisvero kerätään valtion- ja kunnallisveron yhteydessä.

Yhteisövero

- Yritykset ja yhteisöt maksavat valtiolle tilivuoden voitostaan yhteisöveroa. Osa siitä tilitetään kirkolle.
- Kirkon yhteisöverosta saama osuus on tukea yhteiskunnallisesti tärkeiden tehtävien hoitamisesta, kuten hautaustoimi, kirkonkirjojen pito ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpito.

Seurakuntien menot (1)

- Seurakunnat käyttävät voimavaroistaan (henkilöstö-, työtila-, palvelu- ja tuotekuluistaan) lähes kolmasosan lapsi- ja nuorisotyöhön.

Seurakuntien menot (2)

- Diakoniatyön painopiste on henkisessä ja hengellisessä auttamisessa, mutta viimeisen 15 vuoden aikana konkreettista apua kuten ruokakasseja tai -kuponkeja on jaettu entistä enemmän. Diakoniatyö joutuu täydentämään myös mielenterveyden avopalveluja. Diakonian ohella muita palveluita ovat perheneuvonta, sairaalasielunhoito ja Palveleva puhelin.

Seurakuntien menot (3)

- Hautaustoimilaki velvoittaa seurakuntia tarjoamaan jokaiselle kunnan asukkaalle hautapaikan. Niiden hoitoon ja ylläpitoon kuluu noin 10 prosenttia ilman hautaansiunaamiskuluja. Vuoden 2007 alusta seurakuntien on myös osoitettava tunnustukseton hautausmaa-alue niille, jotka eivät halua tulla haudatuiksi kristilliselle hautausmaalle.

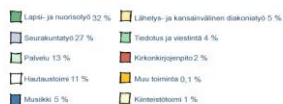
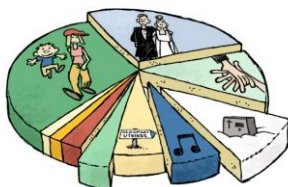

Lähtetiedot

- Materiaali on koostettu suoraan kirkon nettisivuilta www.evl.fi

---
